

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
KÉTÉLTŰ- ÉS HÜLLŐVÉDELMI SZAKOSZTÁLY

ÉVES JELENTÉS

2022.

Tartalom

A haragossikló-védelmi program	2
A keresztes vipera védelmi program 2022-es eredményei.....	6
VIII. Herpetológiai tábor („Herptábor”)	8
Országos Kételtű- és Hüllőtérképezési Program.....	10
Az Év Hüllője - a homoki gyík	12
A homoki gyík állományainak és élőhelyeinek felmérése.....	21
A khvsz képviselte az MME Ifjúsági Tagozatában	22

Homoki gyík (fotó: Baracsy Ákos)

A HARAGOSIKLÓ-VÉDELMI PROGRAM

Babocsay Gergely, Halpern Bálint, Péntek Attila László

Előzmények

Szakosztályunk 2011 tavaszán indította el a haragossiklóélőhely-védelmi programját. A rákövetkező 4 évben a program elsősorban a Buda környéki állományok monitorozására fókuszált, valamint részleges élőhelyrekonstrukciókat foglalt magába a Farkas-hegyen és a pesthidegkúti Vörös-kőváron. 2015-től kezdődően az Agrárminisztérium (AM) felkérésére összesítettük a haragossikló-észleléseket és élőhelyfelméréseket valamint az adatgyűjtést kiterjesztettük az össze hazai populációra. A felmérésekre a Természet Szolgálatában Alapítvánnyal (TSZA) együttműködve, a területileg érintett nemzeti parkokkal (Duna-Dráva, Duna-Ipoly Nemzeti Parkok) kötött kutatási szerződések alapján került sor. 2016-ra a KHVSZ megbízást kapott az AM-től haragossikló-példányok rádióadóval történő nyomonkövetésére is. Részben ezeknek az eredményeknek is köszönhetően jött létre 2018-ban Pesthidegkúton, a Vöröskőváron a Jane Goodall Tanösvény, melynek célja a kaszpi haragossiklók megőrzése. 2019-ben az AM felkérésére elkészítettük a Haragossikló Fajmegőrzési Terv aktualizált változatát, mely végül 2022-ben került véglegesítésre és publikálásra.

Cél

2022-ben az alábbi célokat tűztük ki:

- A rádiónyomkövetővel ellátott haragossiklók követése a pesthidegkúti Vörös-kőváron, és ezáltal információkat gyűjteni életmódjukról, mozgáskörzetük nagyságáról.
- Az állományok felmérésének folytatása a Farkas-hegyen és a Dunamenti élőhelyeken.
- A haragossikló állományok genetikai jellemzése, leszármazási viszonyaik tisztázása.
- A projekt kommunikálásán keresztül a szakosztály működésének minél szélesebb körben történő megismertetése.

Avarban napozó haragossikló
(fotó: Halpern Bálint)

A projekt résztvevői

- 2022-ben a felmérésekben a 2 projektfelelős és további 16 önkéntes vett részt.
- A projekthez jelentős elvi és gyakorlati támogatást kaptunk a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságtól és a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, valamint az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályától.
- A Jane Goodall Tanösvény fenntartásában a Jane Goodall Intézettel és a Duna-Ipoly Nemzeti Parki Igazgatósággal szorosan együttműködve a KHVSZ is szerepet vállalt.

Engedélyek

A Szakosztály 2016 januárjától rendelkezik a felmérésekhez, az élőhelykezeléshez szükséges, valamint a haragossiklók rádiós nyomonkövetéséhez szükséges természetvédelmi engedéllyel. Engedély iktatószáma: OKTF-KP/ 133-23/2016.

A projekt 2022-es szakaszának rövid leírása

Élőhelyfelmérések és haragossikló-észlelések

2022-ben folytattuk a Dunamenti állományok monitorozását. A paksi területen, a téglagyár feletti löszfal tetején négy élő haragossiklót láttunk, valamint három vedlést gyűjtöttünk be. Ezen az élőhelyen az első sikló 2022. március 29-án került szem elé, az utolsó vedléseket pedig szeptember 24-én találtuk.

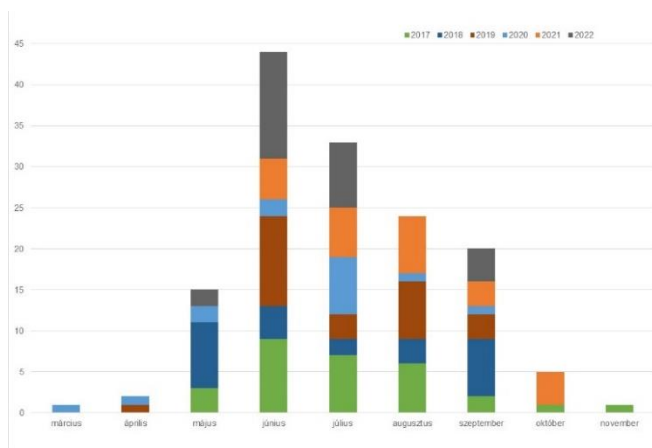

Haragossikló a paksi löszfalon. (fotó: Péntek Attila László)

A Herptérképre történő lakossági feltöltés révén egy, a téglagyárhoz közeli ingatlanról kaptunk adatot a haragossiklók rendszeres, tavasztól nyár végéig tartó kerti jelenlétével kapcsolatban. Dunakömlődön és Dunaföldváron az idei évben haragossiklót nem észleltünk. Dunaszekcsőn egy terepbejárás alkalmával két vedlést találtunk, élő siklót azonban nem láttunk. Kisapostagon pedig a nyár közepén egy vedlést gyűjtöttünk be, élő állatot nem láttunk.

Augusztus végén a „Kisapostag” zárt Facebook-csoportban jelent meg egy siklótámadással kapcsolatos poszt, az eset nyomán két új előfordulási adatot kaptunk a faluból, melyek mindegyike többszáz méterre esik a környéken korábban megismert adathoz. A helyi lakosoktól kapott újabb adatok arra engednek következtetni, hogy Kisapostag környékén a haragossikló a korábban megismertnél jóval nagyobb területen fordulhat elő. A lakosság tájékoztatása céljából interjút adtunk a fajról a Kisapostagi Krónikának, az írott anyag később a Dunaújvárosi Hírlapban is megjelent, valamint „Haragos- és másféle siklók Kisapostag környékén” címmel ismeretterjesztő előadást is tartottunk az érdeklődőknek a témában.

A Vörös-kőváron és más Buda környéki élőhelyeken szintén folytattuk a felderítéseket. A Vöröskőváron 26 vedlést találtunk és 10 észlelésünk volt, melyek közül 1 példány rádiótelemetriás jelölésre került sor. Az eddig a területen megtalált vedlések (162) időbeli eloszlásán jól látszik, hogy az aszályos tavaszok során inkább május-júniusban vedlenek a siklók. A vedlések pozíciói jól megmutatják azt a központi területet, amire illesztett minimális konvex sokszög 4,7 hektárt tesz ki.

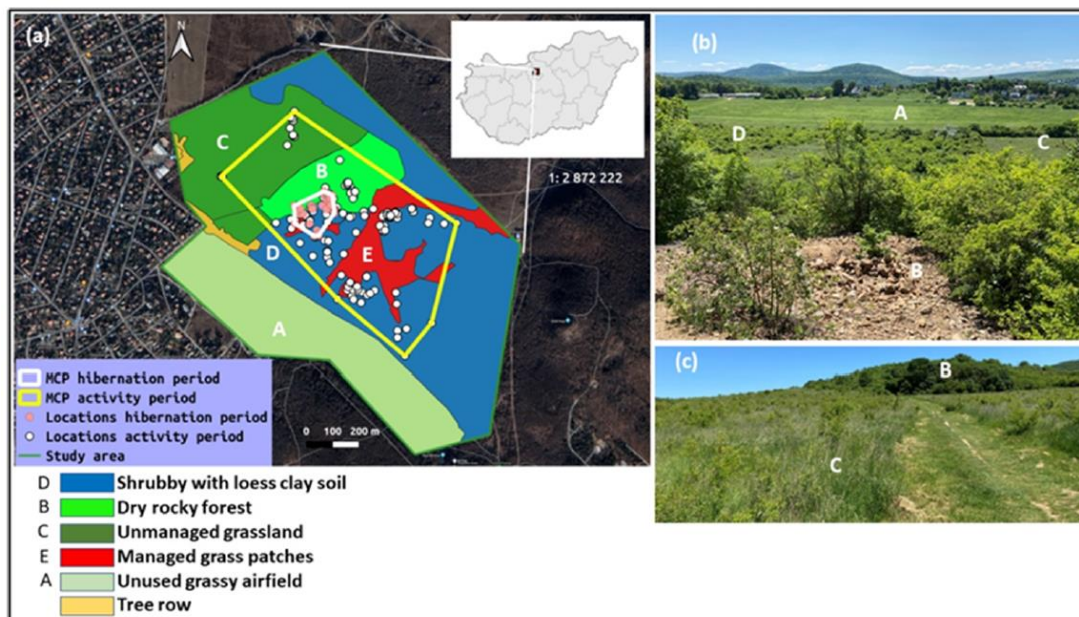
Vöröskőváron talált kaszpi haragossikló vedlések havi eloszlása az évek során.

Az eddigi észlelések során lefényképezett példányok pikkelyeinek elhelyezkedését táblázatban feljegyeztük és az egyezések elemzése során összesen már 13 visszafogást detektáltunk, 12 egyed esetében, 70 biztosan különböző példányból. A visszafogások közül 4 eset éven belüli volt, 5 esetben 1 évvel később, 1-1 esetben pedig 2, 3, illetve 4 évvel később sikerült viszontlátnunk ugyanazt a példányt.

Az ismert üregek közül kettőhöz is ismételten vadkamerát helyeztünk ki „timelapse” beállítással, és sikerült számos haragossikló-mozgást dokumentálni, melyek elemzése még folyamatban van.

A korábbi évek rádiótelemetriás jeladóval jelölt egyedeinek nyomon követése során gyűjtött adatok elemzési eredményein alapuló tudományos cikket jelentettünk meg az *Animals* című folyóiratban:

Teffo T. R., Katona K., Babocsay G., Sós E., Halpern B.: Home Range of the Caspian Whipsnake *Dolichophis caspius* (Gmelin, 1789) in a Threatened Peri-Urban Population. *Animals*. 2023; 13(3):447. <https://doi.org/10.3390/ani13030447>

A Vöröskővár kaszpi haragossiklóinak területhasználatát bemutató ábra (forrás: Teffo et al. 2023).

Az elmúlt években megnövekedett kerékpárforgalom és bár sok esetben tudunk elbeszélgetni a területet „downhill” pályaként ismerő „sportemberekkel”, de úgy érezzük, hogy a jövőben egy komolyabb kampány keretében kellene tudatosítani a lakosságban a terület használatával kapcsolatos szabályokat és elvárásokat. A tervezett kampány során figyelmet szentelnénk a korábbi években tapasztalt rendszeres táborozásokra és piknikezésekre is, ami egyre növekvő mértékű zavarással és nem utolsósorban szemeteléssel jár. Ezek velejárója általában az illegális tűzgyújtás, ami ősszel újabb szintet ért el, mivel az egyik táblánk tetőszerkezetét elbontva jutottak éghető anyaghoz az elkövetők. A tetőszerkezet pótlása azóta megtörtént, de így legalább pontosan tudjuk mekkora volt az okozott kár. Az eset „érdekessége”, hogy a hátrahagyott és nagy területen szétszórt hulladék arra utal, hogy az inkább jómódú tettesek, nagyobb létszámban és előre eltervezve szervezték erre a helyre az akciójukat.

Az emberek okozta zavarás mellett továbbra is a legkomolyabb pusztítást a vaddisznók végzik a területen, főként március-április során, amikor a gyepes területeket 80-90%-ban bolygatják tőrásaikkal. Aggasztó jelenség mellett továbbra is találunk olyan ember általi bolygatásokat, amik egyértelműen a siklók búvóhelyeit érintik és jó eséllyel illegális befogási kísérletekre utalnak. Mindenképp fontos hír, hogy a 2019-ben tetten ért elkövetőt az illetékes bíróság bűnösnek találta. Ez a példa is jól mutatja, hogy a tettenéréskor készített felvételek,

illetve a szemtanúk tanúvallomásai elegendőek voltak a természetkárosítás büntetének bizonyításához.

Budaörs élőhelyein tapasztalt aggasztó trend, hogy az elmúlt 3 évben kifejezetten megcsappantak az észlelések és a rádiós jeladóval történő jelölés céljára sem sikerült élő példányt begyűjtenünk. A terület megnövekedett turista és rekreációs forgalmát mindenképp kezelni kellene, fokozott ellenőrzéssel és pontos táblafeliratokkal elérve a jogkövető magatartást az arra járók részéről.

A megrongált táblánk és a tetthely (fotó: Halpern Bálint)

A 2019-ben az Agrárminisztérium megrendelésére megújított Fajmegőrzési Terv végső verziója is publikálásra került. Az aktuális Kaszpi Haragossikló Fajmegőrzési Terv publikus változata az alábbi linken érhető el: https://termeszetem.hu/files/download/documents/document_img/217/?2022-11-14%2014:25:53

A 2022. évi munkákban résztvevő személyek névsora:

Babocsay Gergely
Czibula Mihály
Egerer Anna
Gulyás Kiss Csaba
Gyuráki László
Halpern Balázs

Halpern Bálint
Katona Krisztián
Kovács Gergő
Novák Adrián
Péntek Attila László
Szabó Béla

Thabang Teffo
Zörényi Miklós
Vörös Judit
Zvara Gábor

A KERESZTES VIPERA VÉDELMI PROGRAM 2022-ES EREDMÉNYEI

Babocsay Gergely, Halpern Bálint, Somlai Tibor

A program általános céljai

- a keresztes vipera hazai elterjedésének feltérképezése, az irodalmi adatok feldolgozása
- a veszélyeztetett élőhelyeken megfelelő kezeléssel a keresztes vipera fennmaradásának biztosítása
- a célok megvalósítása érdekében minél nagyobb számú önkéntes bevonása

Engedélyek

A Szakosztály 2016 januárjától rendelkezik a felmérésekhez természetvédelmi engedéllyel. Engedélyek iktatószámai: OKTF-KP/ 133-23/2016

A 2022-es tevékenységek rövid összefoglalása

Szakosztályunk a Természet Szolgálatában Alapítvánnyal (TSZA) szorosan együttműködve még 2015 nyarán kezdett bele a keresztes vipera hazai állományainak felmérésébe. A felmérésekre a TSZA külön-külön kötött szerződéseket a területileg érintett nemzeti park igazgatóságokkal (Duna-Dráva, Balatonfelvidéki, Hortobágyi és Aggteleki), így végül 4 külön kis programot indítottunk be a KHVSZ koordinálásával.

Keresztes vipera hím (fotó: Jeff Martineau)

Irodalmi és múzeumi adatok feldolgozása

Eddig összesen 55 tudományos cikket találtunk, mely a keresztes vipera hazai előfordulásával kapcsolatos. Ezekből a hivatkozásokból összesen 96 helyet sikerült kigyűjtenünk, melyeket próbáltunk a lehető legpontosabban georeferálni.

A Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteményében 148 Magyarországról származó keresztes vipera található, melyek közül 120 esetben ismert a lelőhely valamilyen szinten, de csak 3 ízben sikerült a pontos koordinátákat is kideríteni.

Kutatók és a Herptérkép adatainak feldolgozása

A korábban a fajt kutató kollégákat megkerestük és kértük, hogy osszák meg velünk keresztes vipera adataikat. A beérkezett adatokat a kutató neve alatt feltöltöttük a „Herptérkép”-re. A már korábban a honlapra feltöltött adatokkal együtt összesen 286 észlelési adatot sikerült így összegyűjtenünk.

Terepi adatgyűjtés, állományok felmérése

Tavaszi és őszi időszakban három mintavételi területre szerveztünk bejárásokat, de a járványügyi rendelkezések sok esetben módosították az eredeti terveinket. A 2021/2022-es tél és tavasz nem volt annyira aszályos, mint ahogy azt az előző évek során tapasztaltuk. Kaszón az ismert helyeken kiterjedt vaddisznótúrásokat és borz jelenlétéről árulkodó nyomokat (kaparások, ürítógödrök) is találtunk. A bejárásaink során Kaszón 3 példányt észleltünk, melyek közül egy példányt a földúton elütve találtunk meg. Zemplénben is 1 elütött példányt sikerült találnunk, míg a Beregi síkon további 21 példányt észleltünk a már ismert élőhelyeken.

Sajnos több helyen tapasztaltuk, hogy az aszályos viszonyok mellett az erdőket övező bokorsávok tovább zsugorodnak, illetve a vaddisznók intenzív jelenléte a viperaák számára kedvezőtlen irányba alakítja ezeket az élőhelyhatárokat, például azzal, hogy hozzájárulnak az özönnövények terjedéséhez. Aggasztó jelenség, hogy az ország számos pontján - de a Beregben kifejezetten - viperaélőhelyeken tapasztaltuk a bokorsávok szisztematikus irtását.

Vaddisznók kiterjedt túrásai Kaszón (fotó: Halpern Bálint).

A program céljai 2023-ban

- további adatbázisok felkutatása és integrálása
- szervezett felmérések a régióként kijelölt célterületekre
- méregminták gyűjtése későbbi analízis céljából
- a veszélyeztetett élőhelyekre vonatkozó kezelési ajánlások megfogalmazása
- genetikai vizsgálatok folytatása: a magyarországi állományok populációgenetikai állapotfelmérése és taxonómiai helyzetének pontosabb megállapítása érdekében

A 2022. évi munkákban résztvevő személyek névsora:

Babocsay Gergely
Borza Nándor
Egerer Anna
Habarics Béla

Halpern Bálint
Somlai Tibor
Schlitt Bence
Sylvain Ursenbacher

Szabolcs Márton
Vass Imre
Vörös Judit

VIII. HERPETOLÓGIAI TÁBOR („HERPTÁBOR”)

Dr. Mizsei Edvárd

Az elmúlt években az MME Kétéltű- és Hüllővédelmi Szakosztályának egyik meghatározó környezeti nevelési programjává vált a 10-18 év közötti iskolásoknak szervezett herpetológiai tábor. A tábor célja a kétéltű- és hüllőfajok, valamint életmódjuk és természetvédelmi helyzetük megismertetése az ifjúsággal. A táborvezetők herpetológus szakemberek és a „Herptábor”-ból kinőtt egyetemi hallgatók voltak. A tábor pedagógiai szemléletében elsődleges szempontjaink közé tartozik az egymás iránti tolerancia és felelősség, a kooperáció és az egészséges versengés kialakítása, intenzív szakmai munkával együtt.

2022-ben nyolcadik alkalommal rendeztük meg tábor, mely indulásakor a táborlakókat hat csapatba osztottuk, élükön egy-egy rangidős csapatvezetővel. A Börzsönyben található Királyrétre szervezett táborban főként terepi programokat szerveztünk a szállást biztosító Hiúzház környéki túrák során. Ezek mellett a táborvezetők külön-külön minden csapatnak foglalkozást tartottak különböző témákban, mint természetvédelem, viselkedésbiológia, természettudományi gyűjtemények, kétéltű- és hüllő fajismeret, év faja, rajz és festés. Nagy

hangsúlyt fektettünk a kutatásalapú tanulásra, amely során egyes kérdésekre a táborozóknak maguknak kellett válaszokat adniuk saját megfigyeléseik és a rendelkezésükre bocsátott információk és könyvek alapján, de használhattak okos eszközöket is. A táborlakók megismerkedtek az Országos Kétéltű- és Hüllőtérképezés programmal és megtanítottuk az okostelefon alkalmazás használatát is.

A tábor alatt szinte az összes Börzsönyre jellemző kétéltű- és hüllőfajt megfigyelhettük. A leggyakoribb kétéltű a barna varangy és a gyepi béka volt, de láttunk foltos szalamandrát, erdei

békát, és a térségre kevésbé jellemző zöld varangy és vöröshasú unka egyedeit is sikerült felkutatnunk. Hüllők között a fűg gyíkok és a fali gyíkok domináltak, de láttunk több erdei siklót és kékpetyes lábatlangyíkot, meg egy a kockás siklót is. A tábor résztvevői 49 adatponttal gazdagították a Herptérkép adatbázisát.

A terepi és csoportos foglalkozások mellett négy előadást hallgathattak meg az

egész társaság. Hallhattak a mérges állatokról dr. Üveges Bálint tolmácsolásában, a Rákosi Vipera Védelmi Programról Halpern Bálint mesélt, valamint a rákosi vipera rokonsági körébe tartozó más viperafajok és alfajok élőhelyeiről és természetvédelmi helyzetéről dr. Mizsei Edvárd tartott előadásokat.

A tábor során a csapatok pontokat szerezhettek a közös foglalkozások során feltett nehezebb kérdések megválaszolásával, de pontok jártak az állat-találásban, rendrakásban és uzsonnakészítésben mutatott szorgalomért is. Emellett a csapatok összemérték ügyességüket rajzolásban is. A hét során gyűjtött pontokat végül egy egész délutános csapatversenyen használhatták tétként, ahol a tábor során szerzett ismeretüket teheték próbára a táborlakók.

A részvétei díj MME-tagoknak 53 000 Ft volt, mely a teljes ellátás és a szállás költségei mellett még a gazdag programok költségeit is fedezte. A tábor költségvetése a tervezett szerint alakult, és pozitív mérleggel zárult. A 2023-as tábort a Mátrában, Parádfürdőn tervezzük tartani 2023. június 16–21. között.

A VIII. Herptábor táborvezetői dr. Babocsay Gergely, dr. Horváth Gergely, dr. Mizsei Edvárd, Péntek Attila László, Rák Gergő, Scheuer Zsuzsanna, Sos Tibor, dr. Üveges Bálint és Wenner Bálint voltak.

Az állatokat a Pest Megyei Kormányhivatal által kiadott, PE-KTFO/28-12-2021 számú engedély birtokában vettük kézbe, illetve mutattuk be a résztvevőknek.

ORSZÁGOS KÉTÉLTŰ- ÉS HULLÓTÉRKÉPEZÉSI PROGRAM

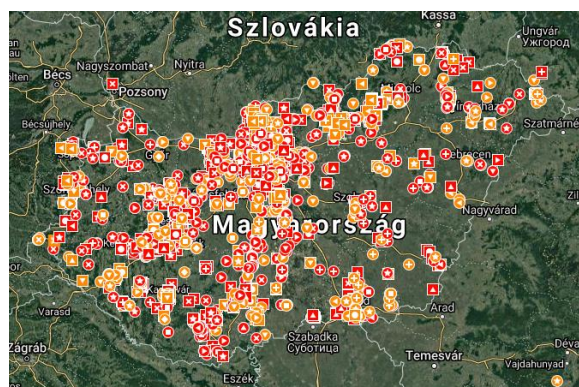
Halpern Bálint, Egerer Anna, Vörös Judit

Az Országos Kétéltű- és Hullőtérképezés programunk sikere továbbra is töretlen, melyet a 2022-ben, lelkes önkénteseink által honlapunkra beküldött 3 126 új megfigyelés is bizonyít. Ennek köszönhetően a program fennállása óta eltelt 12 év során összesen 71 938 előfordulási adat (43 186 kétéltű és 28 752 hullő) gyűlt össze a hazai herpetofaunáról.

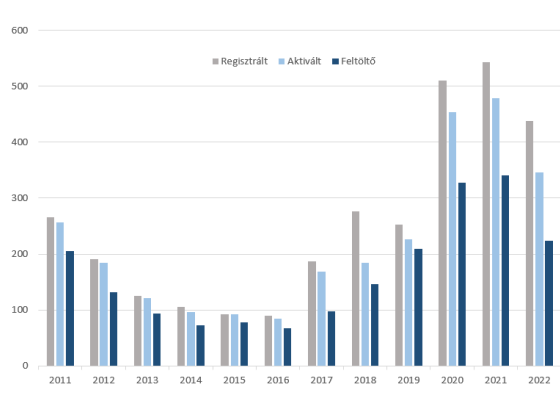
A 2022-ben beérkezett megfigyelések több mint 74 százalékához (2 324) a megfigyelők fényképet is csatoltak, melyek nagyban segítik a validálás folyamatát. Az adatok közel fele (1 335) pedig az okostelefonokon működő alkalmazáson keresztül érkezett.

Az elmúlt évben összesen 438 új feltöltő regisztrált, akik közül 224-en már megfigyelést is töltöttek fel. Eddig 1 998-an osztottak meg adatot az összesen regisztrált 2 693 aktív felhasználó közül.

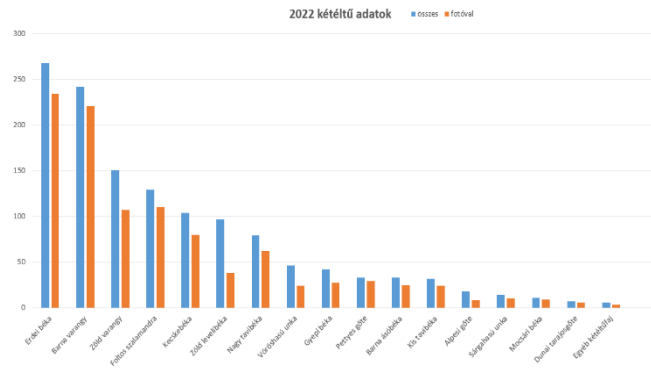
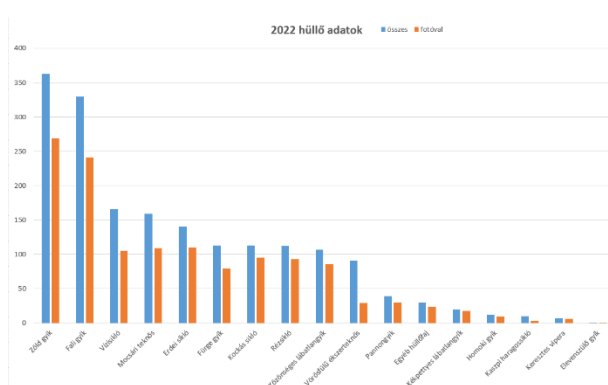
A legtöbb adatpont (6 839) továbbra is a barna ásóbéka megfigyeléséről érkezett, míg az évek során leggyakrabban szem elé kerülő hullő a zöld gyík (5 755), őt nem sokkal lemaradva követi a mocsári teknős (5 043).

A 2022-es évben honlapunkra beérkezett adatok

Újonnan regisztrált felhasználók évente

A 2022-es évben érkezett és az összes eddigi megfigyelés fajonkénti eloszlása.

Két év kihagyás után 2022. december 17-én, szombaton az Állatkert Barlangtermében ismét megrendeztük Szakosztályunk hagyományos Évzáró Ülését, melyen sor került a Herptérkép idei eredményeinek ismertetésére, valamint a legaktívabb felhasználóink és a legszebb képeket feltöltők év fájával díszített ajándéktárgyakkal történő díjazására.

- A legtöbb adatpontot az év során feltöltő és a legtöbb fényképes adatot küldő kategóriában ugyanaz a három személy került a dobogóra: Varga Zsolt végzett az első helyen 283

feltöltött adattal, valamint 281 fényképes adatponttal. A második helyet idén Wenner Bálint érdemelte ki, akit Szatmári Gergely követett a képzeletbeli dobogó harmadik fokán.

- Az idei évben regisztrált felhasználóink közül a legtöbb adatpontot Szalóky Ildikó és „Herptáboros” gyermekei – töltötték fel.
- A fényképpel illusztrált megfigyelések közül az év legszebb fotóját Aliczki Manó küldte be egy villamos-sínekre tévedt barna varangyról. A második helyen Wenner Bálint közönséges lábatlangyík fotója, harmadik helyen pedig Németvári Nóra fali gyíkről készült fotója végzett.

Fotó: Aliczki Manó

Fotó: Németvári Nóra

Fotó: Wenner Bálint

Aliczki Manó (barna varangy), Németvári Nóra (fali gyík) és Wenner Bálint (közönséges lábatlangyík) fotója

- Az idei év legérdekesebb fotóját Ujhelyi Sándor küldte, aki egy ürge gyíkot zsákmányoló szalakótát kapott lencsevégre.

Fotó: Ujhelyi Sándor

Fotó: Csekés Róbert

- Az idei év fájáról, a homoki gyíkről Csekés Róbert készítette a legszebb, első helyet érdemlő fényképet.

AZ ÉV HÜLLŐJE - A HOMOKI GYÍK

Babocsay Gergely, Egerer Anna, Halpern Bálint, Péntek Attila László, Vörös Judit

Az előző évekhez hasonlóan Szakosztályunk 2022-ben is kiválasztott egy fajt, melyre megkülönböztetett figyelem irányult. A tavalyi évben az év hullője címet a homoki gyík (*Podarcis tauricus*) kapta.

Az Év kételtűje - év hullője lakossági kampány keretében folytattuk a vándorkiállítással egybekötött ismeretterjesztő előadások szervezését. A korábbi évekhez hasonlóan 7.000 db szórólapot és 1.000 db matricát, valamint közoktatási intézményekben kihelyezhető poszterekből 400 db-ot gyártattunk.

A kommunikációt letölthető előadással, feladatlappal, képválogatással és ismeretterjesztő cikkekkel, illetve az ezekre a figyelmet felhívó sajtóközleménnyel szélesítettük. Az év hullőjét, a homoki gyíkot, valamint a többi hazai gyíkfajt bemutató, 8 roll-up-ból álló vándorkiállítás a korábbi években készült hazai békákat és kígyókat bemutató kiállításainkkal együtt az év során 49 (az elmúlt években összesen 153) helyszínre jutott el. A kapcsolódó idei 18 ismeretterjesztő előadáson mintegy 1200 fő vett részt (összesen már 87 előadáson nagyjából 4 000 fő vett részt). A kiállításokat ingyenesen biztosítjuk az igénylők számára és már jövőre további 10 helyszínre van foglalás.

A személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásaiból az MME-hez befolyt összegre kiírt belső pályázaton 11 Helyi Csoport nyert el támogatást a témával kapcsolatos tevékenységek megvalósításához. A szakmai és anyagi támogatásnak köszönhetően országszerte 15 előadás, foglalkozás és vezetett túra koncentrált az "Év fajára", melyeken 426 fő vett részt.

Rendezvény időpontja	Rendezvény jellege	Rendezvény helyszíne	Részvevők száma
Budapesti hcs			
2022.08.21	Év hullője program	Naplás-tó	55
Hajdú-Bihar megyei hcs			
2022.02.07	előadás	Db., Kölcsey F. Ref. Ált.Isk. tanterme	24
2022.04.28	előadás	Bocskai kert, Németh L. iskola	34
2022.10.07	előadás	Db., Kölcsey F. Ref. Ált.Isk. tanterme	21
2022.08.11	előadás	Hortobágyi gyűrűzótábor első turnus	42
2022.08.25	előadás	Hortobágyi gyűrűzótábor második turnus	38
Gömör-Tornai hcs			
2022.05.09	iskolai témanap	Putnok, Serényi Általános Iskola	70
Bács-Kiskun megyei hcs			
2022.09.15	előadás	Kunadacs	19
2022.10.12	előadás	Méntelek	17
Szatmár-Beregi hcs			
2022.10.04	előadás	Fehérgyarmat	20
2022.10.04	előadás	Fehérgyarmat	24
2022.10.07	előadás	Fehérgyarmat	16
2022.10.10	előadás	Fehérgyarmat	20
Csongrád megyei hcs			
2022.10.07	előadás	AGORA, Szeged	11
Szekszárdi hcs			
2022.03.25	környezeti nevelés	Szekszárd, Béla tér	15

Az Év hullője, a homoki gyík tematikájú programok az MME Helyi Csoportjai szervezésében.

Az „Év hullője - a homoki gyík” program a LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) projekt támogatásával valósult meg.

RENDEZVÉNYEK

Év Fajai Fesztivál

2022. május 14-én zajlott az Év Fajai Fesztivál a budapesti Jókai-kertben, melyen közel 600 látogató vett részt. A KHVSZ standja elsősorban a homoki gyík köré szerveződött: játékos ismeretterjesztés, homoki gyíkos kvíz és memóriajáték volt a program. Az állomáson Péntek Attila László, Bounoua Dániel és Nagy Zsófia Eszter tájékoztatta az érdeklődőket.

Dömösi Zöld Forgatag

A Duna-Ipoly Nemzeti Park által évente megrendezett eseményen közel 500-an vettek részt, többségében családok. A KHVSZ standján az év fajtát és a hazai kígyófajokat ismerhette meg az érdeklődő közönség Bounoua Dániel, Ughy Renáta, Nagy Cecília és Babocsay Gergely közreműködésével.

Budapest 16. kerület rendezvénye – Naplázás Záróbuli

A 2022. október 1.-i rendezvényen az év fajtát, a homoki gyíkot és Magyarország békáit mutattuk be. A rendezvényen Nagy Cecília és Babocsay Gergely vett részt.

A Helyi Csoportoknál megtartott közművelődési tárgyú programok jegyzéke:

Rendezvény időpontja	Rendezvény jellege	Rendezvény helyszíne	Rész- vevők száma
Budapesti HCs			
2022.08.21	Naplás-tó	Év hullője program	55
Hajdú-Bihar megyei HCs			
2022.02.07	Előadás	Db., Kölcsey F. Ref. Ált.Isk. tanterme	24
2022.04.28	Előadás	Bocskai kert, Németh L. iskola	34
2022.10.07	Előadás	Db., Kölcsey F. Ref. Ált.Isk. tanterme	21
2022.08.11	Előadás	Hortobágyi gyűrűzótábor első turnus	42
2022.08.25	Előadás	Hortobágyi gyűrűzótábor második turnus	38
2022.01.17- 04.30-ig	Kiállítás és előadás	Kölcsey F. Ref. Ált.Isk.	340
Gömör-Tornai HCs			
2022.05.09	iskolai témanap	Putnok, Serényi Általános Iskola	70
Bács-Kiskun megyei HCs			
2022.09.15	ismeretterjesztő előadás	Kunadacs	19
2022.10.12	ismeretterjesztő előadás	Ménfőcsanak	17
Fejér megyei HCs			
2022. 04-05 hó	Túrák Szfvár Sóstó	Szfvár Sóstó	50-70
2022. 04-05 hó	Túrák, Dinnyés Belső-tó	Dinnyés	60
Baranyai megyei HCs			
2022.08.01	Előadás	Hetvehely-Sás-völgy	25
2022.10.05	Előadás	Somogyapáti-Ált. Iskola	14
2022.10.05	Előadás	Somogyapáti-Ált. Iskola	11
2022.10.12	Előadás	Pécs-Biológiai Társaság	14
Szatmár-Beregi HCs			
2022.10.04	Előadás	Fehérgyarmat	20
2022.10.04	Előadás	Fehérgyarmat	24
2022.10.07	Előadás	Fehérgyarmat	16
2022.10.10	Előadás	Fehérgyarmat	20
Csongrád megyei HCs			
2022.10.07	Előadás	AGORA, Szeged	11
Szekszárdi HCs			
2022.03.25	környezeti nevelés	Szekszárd, Béla tér	15
Komárom-Esztergom megyei HCs			
2022.03.29	Békamentés	Tardos, Malom-völgy	23
2022.03.31	Békamentés	Tardos, Malom-völgy	31
2022.04.16	Békamentés	Tata, Tardos és Bakonyszombathely	143
2022.08.21	Előadás	Naszály, Ferencmajori Madárvárta	24
Dombóvári HCs			
2022. folyamatos	Előadás, foglalkozás	Tüske , Paks, Dombóvár	339

A Helyi Csoportoknál megtartott programokon összesen 1450 fő vett részt.

ALFÖLDI PUSZTÁK TARKA GYÍKJA – RAJZPÁLYÁZAT AZ ÉV HÜLLŐJÉRŐL, A HOMOKI GYÍKRÓL

Szakosztályunk az Év hullője programhoz kapcsolódva 2022-ben is meghirdette rajzpályázatát „Alföldi puszták tarka gyíkja” címmel, melyre 646 pályamű érkezett és 5 kategóriában 15 alkotót díjaztunk homoki gyík grafikával díszített ajándéktárgyakkal, ismeretterjesztő könyvekkel, illetve hullóket és kételtűeket ábrázoló, Zsoldos Márton által készített festményekkel.

Díjazottak**Óvodás kategória:**

- I. helyezett: Gaál Zalán (6 éves, Budapest)
- II. helyezett: Solti Csanád (6 éves, Budapest)
- III. helyezett: Kovács Patrik Kristóf (6 éves, Nyíregyháza)

Alsós kategória:

- I. helyezett: Vincze Nóra (8 éves, Nekézseny)
- II. helyezett: Kis Blanka (10 éves, Budapest)
- III. helyezett: Szilágyi Gergely (8 éves, Jánoshalma)

Felső kategória:

- I. helyezett: Bolla Odett (11 éves, Zichyújfalu)
- II. helyezett: Magyar Balázs (14 éves, Sopron)
- III. helyezett: Simala Botond (12 éves, Budapest)

Középiskolás kategória:

- I. helyezett: Füsi Tünde (19 éves, Harcsová, Szlovákia)
- II. helyezett: Németh Boglárka (15 éves, Vép)
- III. helyezett: Žigo Boglárka (15 éves, Komáromszentpéter, Szlovákia)

Felnőtt kategória:

- I. helyezett: Pecsics Tibor (31 éves, Zalaegerszeg)
- II. helyezett: Bombay Bálint (36 éves, Szendehely)
- III. helyezett: Rába Noémi (28 éves, Jánosháza)

A felnőtt kategória díjazott alkotásai

A vándorkiállítások helyszínei 2022-ben:

Kezdet	Napok	Kiállítás témája	Helyszín
2022.01.01	3	Magyarország békái	Ebesi Általános Iskola
2022.01.10	4	Magyarország békái	Laky Ilonka Általános Iskola
2022.01.17	4	Magyarország békái	Debreceni Bolyai János Általános Iskola és AMI
2022.01.24	4	Magyarország békái	Ebesi Benedek Elek Óvoda és bölcsőde
2022.01.31	4	Magyarország békái	Ebesi Általános Iskola
2022.02.07	4	Magyarország békái	Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Ált. Iskola
2022.02.07	11	Magyarország gyíkjai	Reményik Sándor Református Általános Iskola, AMI és Óvoda
2022.02.14	4	Magyarország békái	Gubányi Károly Általános Iskola
2022.02.21	11	Magyarország gyíkjai	Reményik Sándor Református Általános Iskola Kazay Endre Német Nemzetiségi Tagintézménye
2022.03.14	4	Magyarország békái	Szent Imre Katolikus Általános Iskola
2022.03.21	4	Magyarország kígyói	Ebesi Arany János Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
2022.03.21	5	Magyarország békái	Veresegyházi Katolikus Gimnázium
2022.03.21	18	Magyarország gyíkjai	Ady Endre Művelődési Központ és Városi Könyvtár
2022.03.28	4	Magyarország békái	Debreceni Gönczy Pál Általános Iskola
2022.04.04	4	Magyarország békái	Luther Márton Evangélikus Kollégium
2022.04.04	4	Magyarország kígyói	Sashalmi Tanoda Általános Iskola
2022.04.11	4	Magyarország békái	Bicskei Egységes Művelődési Központ és Városi Könyvtár
2022.04.11	4	Magyarország gyíkjai	Bicskei Egységes Művelődési Központ és Városi Könyvtár
2022.04.19	3	Magyarország kígyói	Déli ASzC -Kiskunfélegyházi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
2022.04.25	4	Magyarország békái	XVII. kerületi Czimra Gyula Általános Iskola (felső tagozat)
2022.04.25	4	Magyarország gyíkjai	Prügyi Móricz Zsigmond Általános Iskola
2022.04.25	4	Magyarország kígyói	Prügyi Móricz Zsigmond Általános Iskola
2022.05.02	4	Magyarország békái	Mendei Géza Fejedelem Általános Iskola
2022.05.02	4	Magyarország kígyói	Szerencsi Rákóczi Zsigmond Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI
2022.05.02	25	Magyarország gyíkjai	Zsuzsi Erdei Vasút Hármashegy Pihenőcentrum-Természet Háza
2022.05.09	4	Magyarország békái	Prügyi Móricz Zsigmond Általános Iskola
2022.05.16	4	Magyarország békái	Szent Gotthárd Általános Iskola és Gimnázium
2022.05.16	4	Magyarország kígyói	Öcsödi József Attila Általános Iskola
2022.05.30	4	Magyarország békái	Szegedi Alsóvárosi Általános Iskola
2022.06.06	24	Magyarország békái	Zsuzsi Erdei Vasút Hármashegy Pihenőcentrum-Természet Háza
2022.07.01	30	Magyarország békái	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
2022.07.25	6	Magyarország gyíkjai	Fehértó, gyerektábor
2022.09.01	29	Magyarország békái	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
2022.09.01	29	Magyarország kígyói	Zsuzsi Erdei Vasút Hármashegy Pihenőcentrum-Természet Háza
2022.09.05	11	Magyarország gyíkjai	Csete Balázs Általános Iskola
2022.09.19	11	Magyarország gyíkjai	Veresegyházi Katolikus Gimnázium
2022.10.01	27	Magyarország gyíkjai	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
2022.10.03	4	Magyarország kígyói	Várkonyi István Általános Iskola
2022.10.03	11	Magyarország békái	Vörösmarty Mihály Könyvtár
2022.10.10	4	Magyarország kígyói	Veresegyházi Katolikus Gimnázium
2022.10.17	11	Magyarország kígyói	Csurgó Történelmi Park
2022.10.17	18	Magyarország békái	Székesfehérvári Németh László Általános Iskola

A vándorkiállítások helyszínei 2022-ben (folyt.):

Kezdet	Napok	Kiállítás témája	Helyszín
2022.11.01	29	Magyarország kígyói	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
2022.11.14	4	Magyarország gyíkjai	Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium
2022.11.21	4	Magyarország gyíkjai	Budaörsi 1.Sz. Általános Iskola
2022.11.26	0	Magyarország békái	Száz-völgy Egyesület, DINPI, MME
2022.11.26	0	Magyarország gyíkjai	Száz-völgy Egyesület, DINPI, MME
2022.12.05	4	Magyarország kígyói	Batthyányi Kázmér Gimnázium
2022.12.12	4	Magyarország kígyói	Bocskai István Református Oktatási Központ

Az „Év Faja” előadások helyszínei 2022-ben:

Dátum	Helyszín	Téma	Létszám	Előadó
2022.01.18	Debrecen	Zöld varangy	35	Szabolcs Márton
2022.03.07	Gödöllő	Zöld varangy	180	Balogh Dániel
2022.03.21	Nádudvar	Homoki gyík	30	Szabolcs Márton
2022.03.28	Debrecen	Zöld varangy	30	Szabolcs Márton
2022.04.04	Budapest	Keresztes vipera	140	Pócsi Ágnes
2022.04.04	Nyíregyháza	Zöld varangy	35	Somlai Tibor
2022.04.25	Budapest	Zöld varangy	90	Babocsay Gergely
2022.04.25	Prügy	Homoki gyík	30	Szabolcs Márton
2022.04.25	Prügy	Keresztes vipera	30	Szabolcs Márton
2022.05.09	Prügy	Zöld varangy	30	Szabolcs Márton
2022.05.16	Szerencs	Zöld varangy	30	Szabolcs Márton
2022.05.31	Szeged	Zöld varangy	300	Lovászi Péter
2022.07.25	Fehértó	Homoki gyík	20	Rák Gergő
2022.09.01	Debrecen	Homoki gyík	20	Somlai Tibor
2022.09.05	Jászkisér	Homoki gyík	20	Zvara Gábor
2022.10.14	Székesfehérvár	Zöld varangy	25	Halpern Bálint
2022.10.17	Székesfehérvár	Zöld varangy	40	Halpern Bálint
2022.11.23	Budaörs	Homoki gyík	90	Wenner Bálint

Média megjelenések**Tudományos népszerűsítő cikkek**

Babocsay G. 2022: Gyík az Alföldről – Az év hullője 2022-ben a homoki gyík. Élet és Tudomány, 77(21): 678-681.

Babocsay G. 2022: „Tarka homokfutó” – 2022-ben a homoki gyík az év hullője. Madártávlat 2022(1): 8-10.

Péntek A. L. 2022: Az „Év hullője” 2022 – A homoki gyík. Állatvilág magazin, 9(2):10-12.

Rádiómegszólalások

Az év hullője a homoki gyík. Kossuth Rádió; 2022. január 17.

Az év hullője a homoki gyík. Info Rádió; 2022. január 6., 7.

Az év hullője a homoki gyík. Rádió Bézs; 2022. január 11. 11 óra, élő adás.

Az év hullője a homoki gyík. Szent István Rádió, Eger; 2022. január 10.

Herptábor. Szent István Rádió, Eger; 2022. június 21.

Békák párzása. Szent István Rádió, Eger; 2022. április 6.

További megjelenések:

Megjelenés helye	Cím	URL
czimra.com	„Magyarország békái” vándorkiállítás a Címra Gyula Általános Iskolában	https://czimra.com/keteltu-kiallitas-a-czimraban/
elobolygonk.hu	Alföldi puszták tarka gyíkja - várják a rajzokat az év hullőjéről	http://www.elobolygonk.hu/Elmenybutik/Palyazatok/2022_02_23/alfoldi_pusztak_tarka_gyikja_varjak_a_rajzokat_az_ev_hullojerol
magro.hu	Tarka gyíkfaj lett a 2022-es év hullője kiírás első helyezettje	http://www.magro.hu/agrarhirek/tarka-gyikfaj-lett-a-2022-es-ev-hulloje-kiiras-elso-helyezettje/
Kossuth Rádió	Trend idők - 2022 év hullője	
ZöldÚjság	Az év hullője lett hazánk legszebb gyíkja	
duol.hu	A homoki gyík lett a 2022-es év hullője	http://www.duol.hu/helyi-eletstilus/2022/01/a-homoki-gyik-lett-a-2022-es-ev-hulloje
Tolnai Népújság	A homoki gyík lett a 2022-es esztendő hullője	
Kossuth Rádió	A homoki gyík lett az év hullője	
Kelet Magyarország	A homoki gyík lett az év hullője	
Népszava	2022 hullője a homoki gyík	
sztv.hu	Megválasztották az év hullőjét és rovarát	http://www.sztv.hu/hirek/megvalasztottak-az-ev-hullojet-es-rovarat-20220110
vaol.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://www.vaol.hu/rovidhirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
elobolygonk.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://www.elobolygonk.hu/Klimahirek/Termeszlet/2022_01_09/a_homoki_gyik_lett_az_ev_hulloje_2022ben
napiujsag.hu	A homoki gyík az év hullője	http://www.napiujsag.hu/2022/01/a-homoki-gyik-az-ev-hulloje.html
agraraszektor.hu	Megvan a 2022-es év hullője: egy Magyarországon alig ismert faj lett a győztes	http://www.agraraszektor.hu/allat/megvan-a-2022-es-ev-hulloje-egy-magyarorszagon-alig-ismert-faj-lett-a-gyoztes.35000.html
Délmagyarország	Az év hullője a homoki gyík	
delmagyar.hu	Az év hullője a homoki gyík	http://www.delmagyar.hu/helyi-eletstilus/2022/01/az-ev-hulloje-a-homoki-gyik
delina.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://delina.hu/allatok/2022/01/07/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
ugytudjuk.hu	A homoki gyík lett az év hullője	http://ugytudjuk.hu/cikk/2022-01-07_a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje
Blikk	Homoki gyík az év hullője	
Bors	Alföldi hullő nyert	
Petőfi Népe	A homoki gyík az év hullője	
Vas Népe	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	
InfoRádió	Az év hullője	
Petőfi Rádió	A homoki gyík lett az Év hullője	
Rádió1	Megvan az év hullője	
ridikul.hu	Megválasztották az év hullőjét!	http://ridikul.hu/cikk/2022/01/06/megvalasztottak-az-ev-hullojet
magyarmezogazdasag.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://magyarmezogazdasag.hu/2022/01/06/homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
infokiskunfelegyhaza.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://infokiskunfelegyhaza.hu/hir_olvas/permalink:a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben-2022-01-06-113645
agrotrend.hu	Az egyik legszebb hazai homokfutó lett az Év Hullője 2022-ben	http://www.agrotrend.hu/innovacio/fenntarthatosag/az-egyik-legszebb-hazai-homokfuto-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
szeged.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	https://szeged.hu/cikk/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
behir.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://behir.hu/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
hirbalaton.hu	A homoki gyík lett az év hullője 2022-ben	http://www.hirbalaton.hu/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben-mti/

Megjelenés helye	Cím	URL
zoozoo.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://zoozoo.hu/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben/
berek.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://berek.hu/2022/01/06/homoki-gyik-ev-hulloje/
budaorsiinfo.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://www.budaorsiinfo.hu/blog/2022/01/06/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben/
greenfo.hu	Tarka homokfutó - 2022-ben a homoki gyík az év hullója	http://greenfo.hu/sajtofigyelo/tarka-homokfuto-2022-ben-a-homoki-gyik-az-ev-hulloje/
Katolikus Rádió	Az év hullója	
Petőfi Rádió	A homoki gyík lett az év hullója	
greenfo.hu	A homoki gyík 2022 év hullója	http://greenfo.hu/hir/a-homoki-gyik-2022-ev-hulloje/
thevip.hu	Az év hullója a homoki gyík	http://thevip.hu/2022/01/05/az-ev-hulloje-a-homoki-gyik/
greendex.hu	A homoki gyík lett idén az év hullója	http://greendex.hu/a-homoki-gyik-lett-iden-az-ev-hulloje/
tudas.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://tudas.hu/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben/
index.hu	Megválasztották idehaza a 2022-es év hullóját	http://index.hu/mindekozben/poszt/2022/01/05/hazankban-is-fellelhető-gyik-lett-a-2022-es-ev-hulloje/
kaposvarmost.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://kaposvarmost.hu/magazin/egyeb/2022/01/05/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben.html
baon.hu	Megválasztották az év hullóját	http://www.baon.hu/helyi-kozelet/2022/01/megvalasztottak-az-ev-hullojet
nuus.hu	Balkáni gyík lett az év hullója 2022-ben - Magyarországon is jelen van	http://nuus.hu/unatkozom/allatvilag/0105/balkani-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben-magyarorszagon-is-jelen-van/
femina.hu	Különös kis állat lett az év hullója 2022-ben: nászidőszakban megváltozik a színe	http://femina.hu/terasz/ev-hulloje-2022/
komlomediam.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://komlomediam.hu/10-belfold/14895-a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
hirklikk.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://hirklikk.hu/erdekes/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben/391991/
ringmagazin.hu	2022 év hullója - a homoki gyík	http://ringmagazin.hu/2022/01/05/2022-ev-hulloje-a-homoki-gyik/
baon.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.baon.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
kisalfold.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.kisalfold.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
sonline.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.sonline.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
heol.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.heol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
delmagyar.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.delmagyar.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
szon.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.szon.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
feol.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.feol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
duol.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.duol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
erdon.ro	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.erdon.ro/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
kemma.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.kemma.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
teol.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.teol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
nool.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.nool.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
zaol.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.zaol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
vaol.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.vaol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
bama.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.bama.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
boon.hu	Kihirdették az idei év hullóját	http://www.boon.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet

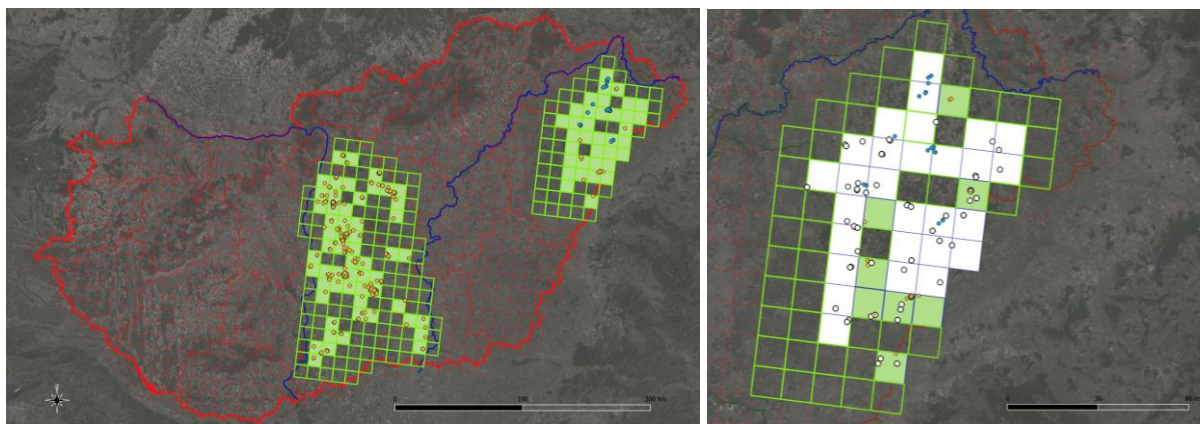
Megjelenés helye	Cím	URL
haon.hu	Kihirdették az idei év hullójét	http://www.haon.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
szoljon.hu	Kihirdették az idei év hullójét	http://www.szoljon.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
beol.hu	Kihirdették az idei év hullójét	http://www.beol.hu/egyperces/2022/01/kihirdettek-az-idei-ev-hullojet
katolikusradio.hu	A homoki gyíkot választotta 2022-ben az év hullójének a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	http://www.katolikusradio.hu/rss/?h=59124
orientpress.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://orientpress.hu/cikk/2022-01-05_a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
koroshircentrum.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://koroshircentrum.hu/2022/01/05/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben/
hellovidek.hu	Megvan a győztes: ki nem találnád, mi lett az év hullója 2022-ben	http://www.hellovidek.hu/kert/2022/01/05/megvan-a-gyoztes-ki-nem-talalnad-mi-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
hajdupress.hu	Megvan az év hullója	http://hajdupress.hu/cikk/megvan-az-ev-hulloje
magyarnemzet.hu	A homoki gyík lett a 2022-es év hullója Magyarországon	http://magyarnemzet.hu/belfold/2022/01/a-homoki-gyik-lett-a-2022-es-ev-hulloje-magyarorszagon
bolygonkesvarosunk.hu	2022 év hullója - a homoki gyík	http://bolygonkesvarosunk.hu/2022-ev-hulloje-a-homoki-gyik/
hirtv.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://hirtv.hu/hirtvszines/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben-2534135
vadhajtasok.hu	A homoki gyík az év hullója	http://www.vadhajtasok.hu/2022/01/05/a-homoki-gyik-az-ev-hulloje
pecsma.hu	A tarka futó: a homoki gyík az év hullója	http://www.pecsma.hu/zoldzona/a-tarka-futo-a-homoki-gyik-az-ev-hulloje/
infovilag.hu	Az év magyarországi hullója: a homoki gyík	http://infovilag.hu/az-ev-magyarorszagi-hulloje-a-homoki-gyik/
tolnavar.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://tolnavar.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
telex.hu	A homoki gyík az év hullója	http://telex.hu/tudomany/2022/01/05/a-homoki-gyik-az-ev-hulloje-magyar-madartani-es-termeszettvedelmi-egyesulet
origo.hu	Magyarország legszebb gyíkja az év hullója	http://www.origo.hu/tudomany/20220105-a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022ben.html
somogyivar.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://somogyivar.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
jnsz.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://jnsz.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
vehir.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://vehir.hu/cikk/63061-a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
baranyavar.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://baranyavar.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
24.hu	Magyarország egyik legszebb gyíkja az év hullója 2022-ben	http://sokszinuvidek.24.hu/mozaik/2022/01/05/ev-hulloje-2022-homoki-gyik/
fejervar.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://fejervar.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
webradio.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://webradio.hu/hirek/it-tudomany/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
pestpilis.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://pestpilis.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
bacsmegye.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://bacsmegye.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
nogradhont.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://nogradhont.hu/orszagos-hirek/2022/01/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben
444.hu	A homoki gyík az év hullója	http://444.hu/2022/01/05/a-homoki-gyik-az-ev-hulloje
dehir.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://www.dehir.hu/bulvar/a-homoki-gyik-lett-az-ev-hulloje-2022-ben/2022/01/05/
ma.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://ma.hu/tart/cikk/h/0/371207/1/tudomany/A_homoki_gyik_lett_az_ev_hulloje_2022ben
mti.hu	A homoki gyík lett az év hullója 2022-ben	http://mti.hu/Pages/news.aspx?lang=hun&newsid=1098216

A HOMOKI GYÍK ÁLLOMÁNYAINAK ÉS ÉLŐHELYEINEK FELMÉRÉSE

Halpern Bálint, Somlai Tibor, Mizsei Edvárd, Babocsay Gergely

A GRASSLAND LIFE Integrált Projekt egyik célja a homoki gyíkra vonatkozó Fajmegőrzési Terv elkészítése. A Fajmegőrzési Terv kidolgozásának első lépéseként szeretnénk meghatározni a homoki gyík hazai elterjedési területének méretét és pontosabb előfordulási helyeit, hiszen az egyik feladat a homoki gyík természetvédelmi helyzetének élőhely-szintű jellemzése és egy területszintű intézkedési terv kidolgozása.

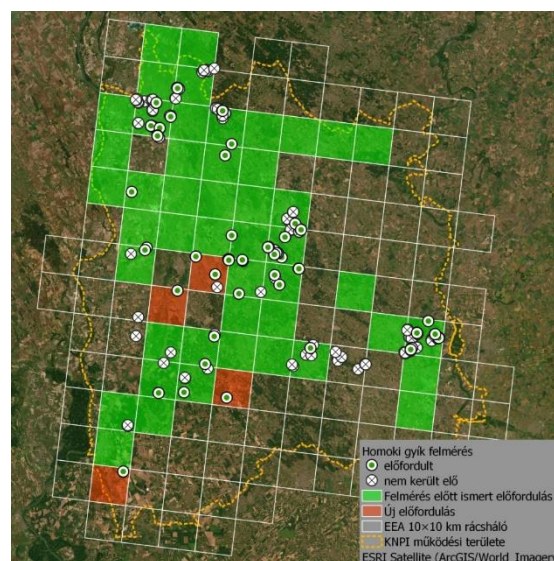
A felmérés megkezdése előtt a Herptérképre érkezett, validált adatok alapján (557), valamint az érintett Kiskunsági, Hortobágyi és Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságok biotikai adatbázisaiból megkapott adatok alapján elkészítettük a homoki gyík sematikus elterjedési térképét, a European Environmental Agency 10x10 km-es hálóján jelölve a már ismert előfordulásokat tartalmazó négyzeteket. Az ezekkel szomszédos, „üres” négyzeteket jelöltük ki a felmérésünk célterületeiként. Már 2020-21-ben megkezdődtek a felmérések önkéntesek és természetvédelmi örök bevonásával, az elérhető műholdas térképeken azonosítva a potenciális élőhelyeket, majd ezekre irányítva a felmérőket.

Az ismert és potenciális homoki gyík élőhelyek Magyarországon és a HNPI területén (zölden kitöltött négyzetek: ismert előfordulási helyek, fehéren kitöltött négyzetek: a felmérések során igazolt előfordulási helyek, zöld keretes négyzetek: a felmérés célterületei, sárga pontok: Herptérkép adatok, kék pontok: HNPI adatok, fehér pontok: a felmérés során gyűjtött adatok)

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén összesen 28 új négyzetben sikerült igazolni a homoki gyík előfordulását.

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén belül 2022-ben randomizált mintavételt végeztünk a korábban megjelölt kvadrátokon belül. Ezekről a mintavételi pontokról KNPI munkatársai is nagyszámú adatot közöltek. A felmérések eredményeként 4 új négyzetben sikerült kimutatni a homoki gyík jelenlétét.

A 2022-es KNPI-s felmérések során gyűjtött adatok.

A KHVSZ KÉPVISELETE AZ MME IFJÚSÁGI TAGOZATÁBAN

Wenner Bálint

2022. július 27-én a KHVSZ az MME Ifjúsági Tagozata meghívására hullős-kételtűs napot tartott a Fehértói Madarász Utánpótlás Táborban. A nap során Wenner Bálint előadást tartott a *Magyarország gyíkjai* vándorkiállításához kapcsolódóan, majd egy rövid terepi kirándulás során a táborozók megismerkedhettek Fehértó hullőivel és kételtűivel. Ezt követően Rák Gergő beszélt bővebben az év hullőjéről, a homoki gyíkról. A második előadás után egy hosszabb kirándulást tettünk a környéken, ahol további érdekes fajokkal találkoztak a gyerekek. A túrák során láthattak erdei békát, barna ásóbékát, zöld levelibékát, kecskebékát, de a fürge gyík és a vízisikló mellett olyan ritkán látott fajok is előkerültek, mint a közönséges lábatlangyík vagy az elevenszülő gyík. Emellett a táborozók elsajátították a „Herptérkép” használatát valamint terepi hullő- és kételtűhatározási ismeretekre tehettek szert. A foglalkozáson Bancsik Barnabás, Budai Mátyás, Rák Gergő és Wenner Bálint képviselték a Szakosztályt.

Közönséges lábatlangyík (Fotó: Wenner Bálint)

Magyarország gyíkjai kiállítás és terepi foglalkozás. (Fotók: György Előd)

Az Ifjúsági Tagozattól Budai Mátyás és Wenner Bálint segédkeztek a Famosi Békamentő-Gólyaváró Családi Napon, valamint Rák Gergő és Wenner Bálint táborvezetőként erősítették a VIII. Herptábor csapatát. Wenner Bálint előadást tartott Magyarország gyíkjairól a Budaörsi I. számú általános iskolában.

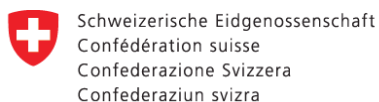
A Grassland LIFE program keretében az MME Ifjúsági Tagozatának KHVSZ-es tagjai 2022-ben hozzájárultak a korábban ismeretlen vagy bizonytalan pannongyíkélőhelyek felkutatásához a

Pilis és a Budai-hegység területén. Két olyan élőhelyen kerestük a pannongyíkot, ami az ismert élőhelyeihez kitettségében és fajkészletében hasonló, de korábban nem észlelték az előfordulását: a Szomor melletti Kakukk-hegyen valamint a Pilis Pilisszántó felőli oldalán. Bár a pannongyíkot nem sikerült kimutatni egyik élőhelyről sem, sikerült a helyek veszélyeztető tényezőit felmérni, valamint értékes hullő előfordulási adatokat gyűjteni a területekről. A jövőben tervezzük folytatni a pannongyík élőhelyeinek felkutatását a Dunazug-hegységben.

Feketefenyővel benőtt sziklagyep tavaszi héricsokkal a szomori Kakukk-hegyen (Fotó: Wenner Bálint)

Az „Év hüllője – Év kételtűje” programot a Svájci Hozzájárulás által finanszírozott "Fenntartható természetvédelem magyarországi Natura 2000 területeken" projekt, a LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018), illetve az Agrárminisztérium Zöld Forrás programja támogatásával valósítjuk meg.

PROGRAMJAINK TÁMOGATÁSÁÉRT KÜLÖN KÖSZÖNETTEL TARTOZUNK AZ ALÁBBI SZERVEZETEKNEK:

